

Febelgra
united in
graphics

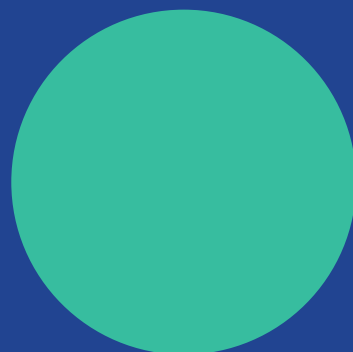
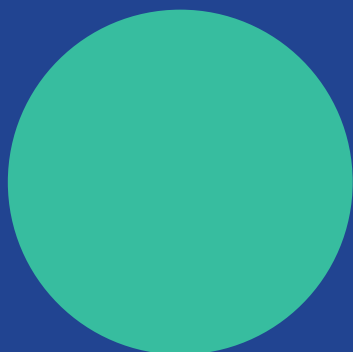
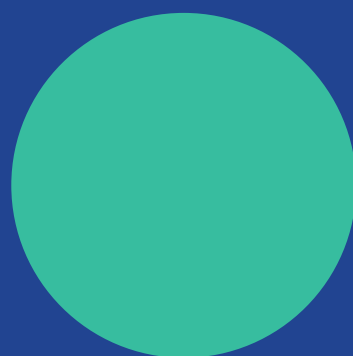
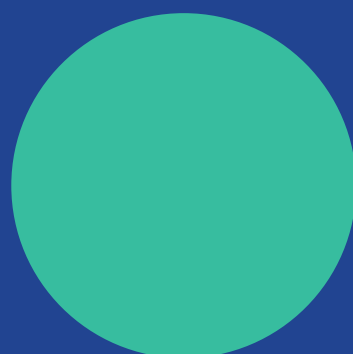
n°8

FIRST

sep 2026

Maandelijks tijdschrift van de federatie van de Belgische grafische industrie vzw

IMPRESSION

PPWR

Evolutie van de grafische
industrie

editie

3.

Voorwoord

4.

Evolutie van de Europese grafische industrie

7.

PPWR: verduidelijkingen voor onze sector

8.

Nieuwe websitepagina bundelt alle info over PPWR en EUDR

9.

Febelgra pleit voor verlenging van het belastingkrediet papieren publicaties

9.

Educatief verlof/Vlaams opleidingsverlof

11.

Belasting op ongeadresseerde reclame: brochure naar alle burgemeesters

12.

Intergraf: de stem van de Europese grafische sector

14.

Update cijfers

16.

Even voorstellen: Lynn Vermassen

17.

Snelnieuws

18.

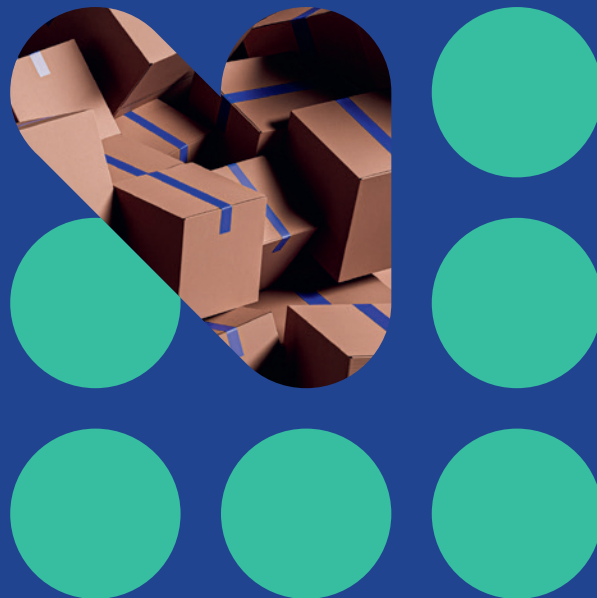
Activiteiten

19.

Papier in de kijker

20.

Partners in Creativity

First Impression is het maandelijks tijdschrift van de federatie van de Belgische grafische industrie vzw www.febelgra.be

Volg ons op sociale media:

www.linkedin.com/company/febelgra

www.facebook.com/febelgra

www.instagram.com/febelgra

Redactie Marisa Bortolin - Kelly Ciancimino - Lynn Vermassen - Anna Skrinnikova - Jeroen Van Eetvelde - Erik Van Laer

Adres Febelgra vzw, Marsveldplein 2, 1050 Brussel - T + 32 2 680 06 68 - info@febelgra.be

Drukwerk Antilope De Bie Printing

V.U. Erik Van Laer, Marsveldplein 2, 1050 Brussel -

Lid van Unie van de Uitgevers van de periodieke pers vzw

VOORWOORD

Met volle goesting verder

Erik Van Laer - General Manager

De zomervakantie zit erop en september kondigt de herfst aan. Toch blijven wij vol overtuiging doorgaan.

Uit de bespreking van de Belgische cijfers in deze editie van First Impression blijkt dat onze sector, ondanks zijn onmiskenbare meerwaarde, een daling van omzet en tewerkstelling kent. Dat België daarin geen eiland is, wordt duidelijk in het overzicht van de Europese cijfers.

Toch durven we op basis van die cijfers dromen van **licht aan het einde van de tunnel**. Steeds meer mensen en bedrijven beseffen dat digitale communicatie goedkoop overkomt en weinig blijft hangen. Een mooie brief, een papieren tijdschrift, een degelijke folder: dát zijn de dingen die wél blijven hangen. Jongeren ontvangen bovendien nauwelijks nog iets op papier, waardoor gedrukte communicatie veel meer impact heeft dan de honderden meldingen die ze dagelijks over zich heen krijgen.

Het Febelgra-team zet zich dan ook met volle goesting in om jouw belangen te verdedigen. We maakten de bevoegde ministers duidelijk dat het belastingkrediet ook voor gedrukt materiaal van levensbelang is, niet alleen voor kranten, maar ook voor de vele organisaties die een papieren tijdschrift verspreiden.

Verder vind je meer over **onze actie rond de belasting op huis-aan-huisdrukwerk**. Aan alle burgemeesters maakten we duidelijk dat dit drukwerk meestal wordt aangevraagd door de lokale handelaar, en dat een belasting erop die handelaar benadeelt tegenover internationale webwinkels (Amerikaans, Chinees...). We stelden dat deze extra belasting voor veel gemeenten intussen een handig extraatje is geworden.

Ook **de PPWR-wetgeving** komt aan bod. De eerste fase ging in op 12 augustus, al is de volledige invoering van de nieuwe

verplichtingen pas voorzien tegen 2030. Febelgra zal je hierin uiteraard blijven ondersteunen.

Veel wordt op Europees niveau geregeld, daarom komt ook een verantwoordelijke van onze koepelorganisatie Intergraf aan het woord. Om onze leden praktisch te ondersteunen, vind je op onze website bovendien een aparte pagina met de nodige informatie en modeldocumenten.

En sinds kort telt Febelgra er trouwens **een nieuwe collega** bij: onze Marketing, Communicatie & Event Manager, die zich verderop in dit nummer graag zelf aan je voorstelt.

Kortom: de titel zegt genoeg. Febelgra blijft dé referentie: we staan naast je bij de overheden, houden je op de hoogte en zetten ons met volle "goesting" voor je in.

Evolutie van de Europese grafische industrie

Intergraf heeft opnieuw haar uitgebreide, jaarlijks Economisch Rapport gepubliceerd, een onmisbare bron voor wie de evolutie van de Europese grafische sector wil volgen. Het rapport brengt de belangrijkste economische trends, marktontwikkelingen en kerncijfers in kaart. Alle grafieken in dit artikel zijn afkomstig uit dat rapport. In dit artikel zetten we de meest opvallende inzichten voor jou op een rij. Afhankelijk van het onderwerp hebben de cijfers betrekking op de jaren 2023, 2024 of 2025.

Profiel van de sector

In 2023 telde de grafische industrie:

110.000
bedrijven

630.000
werknemers

85 miljard
omzet

Waar de omzet in 2022 zelfs boven het pre-coronaniveau van 2018-2019 uitsteeg, bereikte deze vervolgens een plateau. In 2023 bleef de omzet nagenoeg stabiel, met slechts een zeer lichte daling (zie grafiek 1).

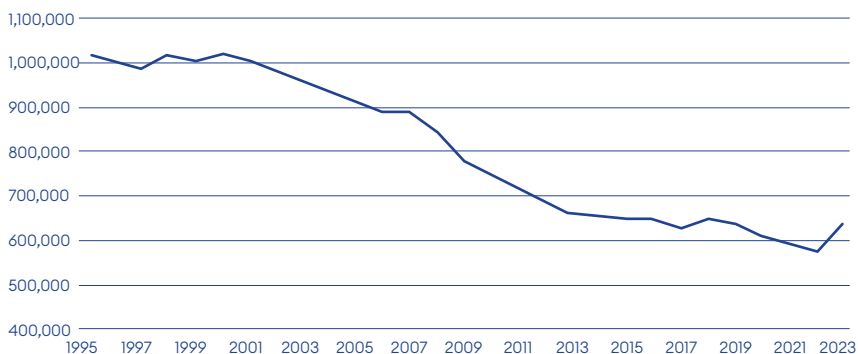
Opmerkelijk is dat de werkgelegenheid in 2023 wel opnieuw toenam, na een jarenlange daling tot 2022 (zie grafiek 2), terwijl zowel de omzet als het aantal bedrijven stabiel bleven in dat jaar (zie grafiek 3). Deze stijging vertaalt zich in tienduizenden bijkomende arbeidsplaatsen in de Europese grafische sector. In 2023 was er sprake van 630.000 werknemers, waar dit aantal in 2022 nog ruim onder de 600.000 lag.

De Europese grafische sector blijkt voornamelijk uit kleine bedrijven te bestaan: in 2023 telde 95% van de bedrijven minder dan 20 werknemers. Samen genereerden zij 30% van de totale sectoromzet. De overige 5% van de bedrijven was daarentegen goed voor 70% van de omzet.

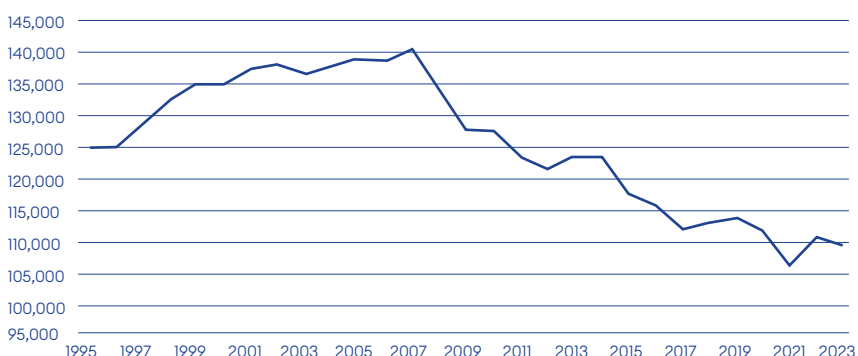
Grafiek 1 Omzet in de grafische sector, 1995-2023, in miljoen €

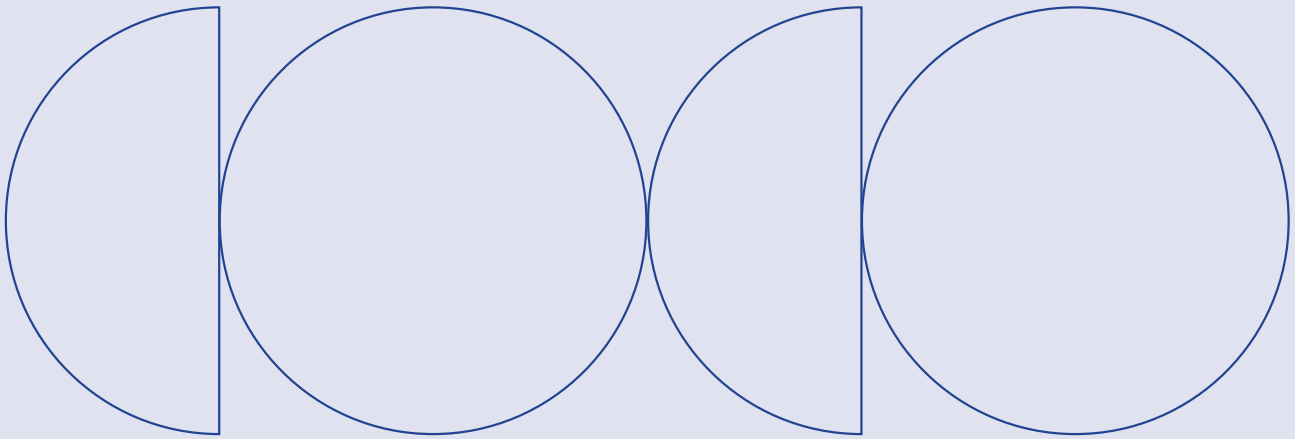

Grafiek 2 Aantal werknemers in de Europese Grafische industrie, 1995-2023

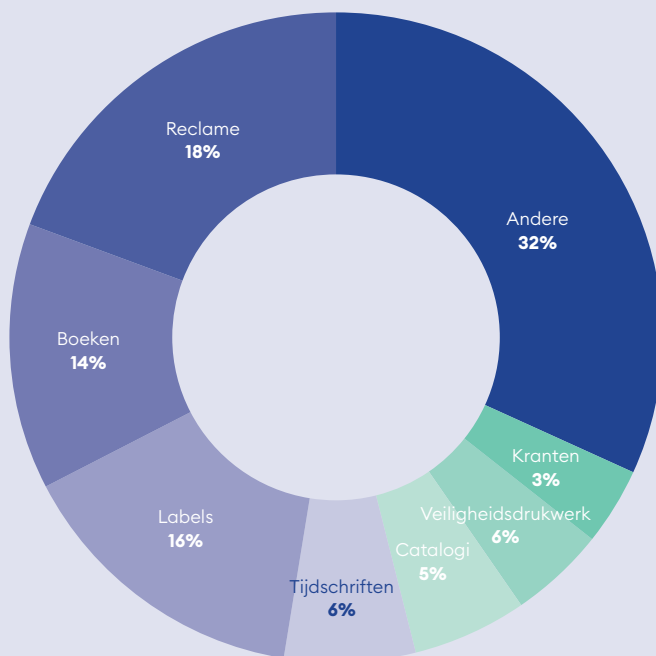

Grafiek 3 Aantal Grafische bedrijven in EU, 1995-2023

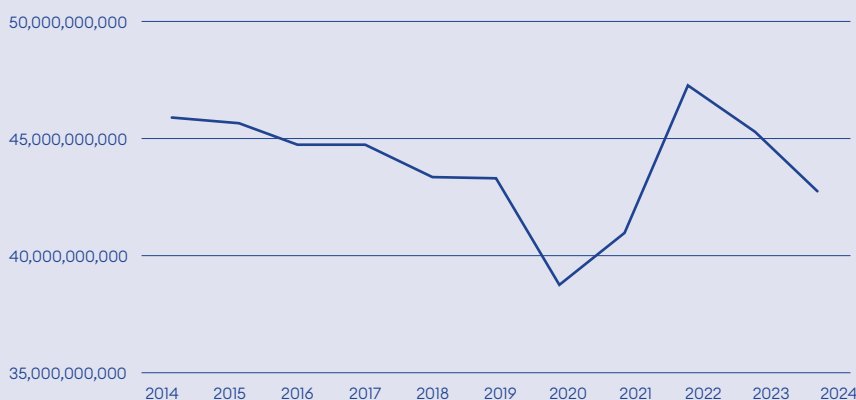

Grafiek 4 Aandeel productiewaarde, 2024, in %

Grafiek 5 Evolutie van de productiewaarde van het totaal aan gedrukte producten, 2014-2024, in €

Verder blijkt uit het rapport dat de Europese grafische sector in 2025 een nominale groei kende van 4,1% en een beperkte reële groei van 0,8%, tot een totale productiewaarde van €187,2 miljard. Grafisch drukwerk daalde met 1%, terwijl verpakkingsdrukwerk en labels met 2,3% groeiden. De sector blijft onder druk staan door de dalende vraag naar grafisch papier en de aanhoudende geopolitieke en economische onzekerheid. De Amerikaanse handelstarieven onder president Trump, de Russische invasie van Oekraïne en de sluiting van de Straat van Hormuz, met hogere olie- en transportkosten tot gevolg, zorgden voor bijkomende druk op de markt en de toeleveringsketens.

Productiewaarde

De productiewaarde weerspiegelt de totale economische waarde van alle geproduceerde goederen binnen de sector. In 2024 bedroeg die voor de grafische industrie in de 27 EU lidstaten samen **39 miljard euro**. (zie grafiek 4) Dat is **6,3 miljard minder dan in 2023**, wanneer de productiewaarde nog 45,3 miljard bedroeg. De sinds 2022 bestaande dalende trend zet zich verder tot onder het niveau van 2018 (zie grafiek 5). De verdeling over de verschillende productcategorieën bleef evenwel gelijk.

Personeelskosten

De personeelskost blijft een belangrijke factor in de competitiviteit van de Europese grafische industrie. Wat betreft de personeelskost per VTE, belandde België in 2023 in de top 3 (land met derde hoogste personeelskost) waar dit in 2022 nog de zesde was. In 2023 situeerde de gemiddelde kost per voltijdsequivalent (VTE) in België zich rond de 70.000 euro (zie grafiek 6).

Daar staat tegenover dat België in 2023 wel de op één na hoogste omzet per werknemer realiseerde van alle EU landen, gemiddeld 220.000 euro per werknemer. Alleen in Zwitserland werd een hogere omzet per werknemer gehaald.

Import & export

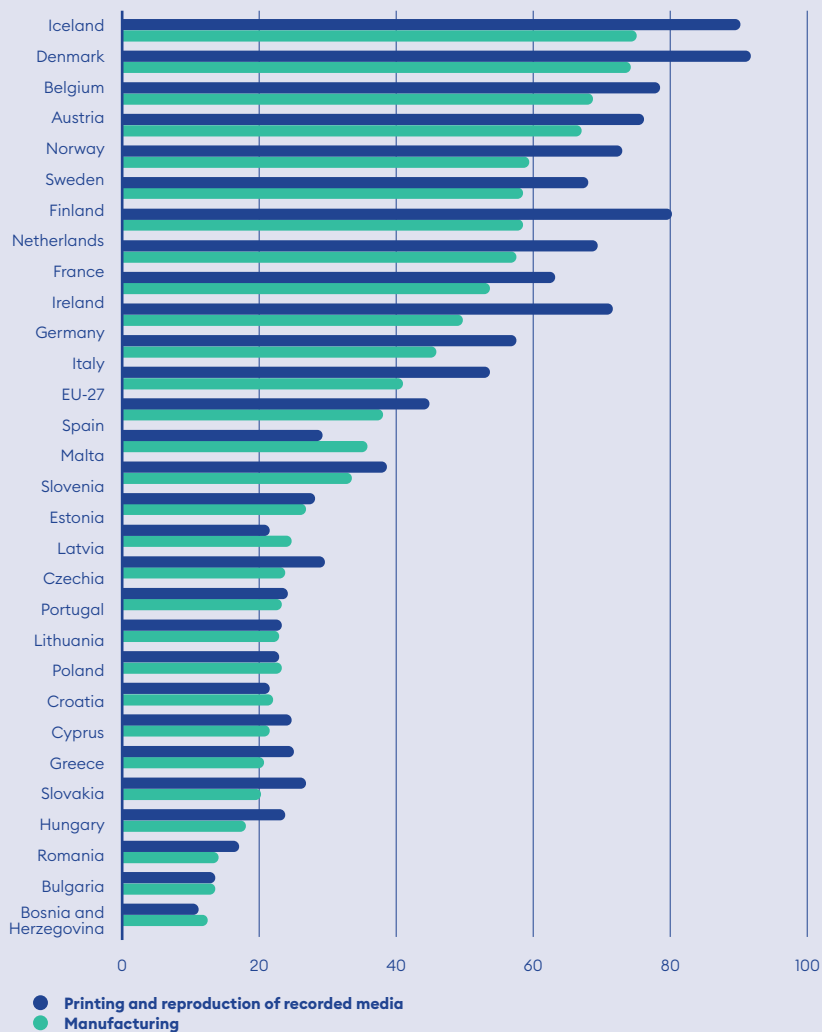
Import

- In 2025 importeerde de EU voor bijna 3,5 miljard euro aan drukwerk uit niet-EU landen (na de daling van 2022 en 2023, werd er in 2024 en 2025 weer meer geïmporteerd)
- 30% van de EU-invoer van gedrukte producten is afkomstig uit het VK, 28% uit China, 17% uit de rest van de wereld, 14,9% uit de US, 5% uit Zwitserland, 2,5% uit Canada en 1,5% uit Japan.
- Kleurboeken, kaarten en kalenders blijven de meest geïmporteerde producten.

Export

- In 2025 exporteerden de lidstaten van de EU voor ongeveer 4,6 miljard euro naar niet EU landen (in 2024 nog 4,8 miljard, een lichte daling is zichtbaar)
- De belangrijkste begunstigden van de export waren "de rest van de wereld" (40%), Zwitserland (21%), VK (16%) en Noorwegen (4%). De VS, in 2024 nog goed voor 16% van de export, verdween in 2025 volledig uit de top zeven.
- De drie meest geëxporteerde producten blijven dezelfde: veiligheidsdrukwerk, gevolgd door reclamdrukwerk en boeken.

Grafiek 6 Personeelskost per VTE, in 2023, in duizend €

Europese handelsbalans

De drie grootste netto-exporteurs van drukwerk blijven ook in 2025 dezelfde (zie Grafiek 7):

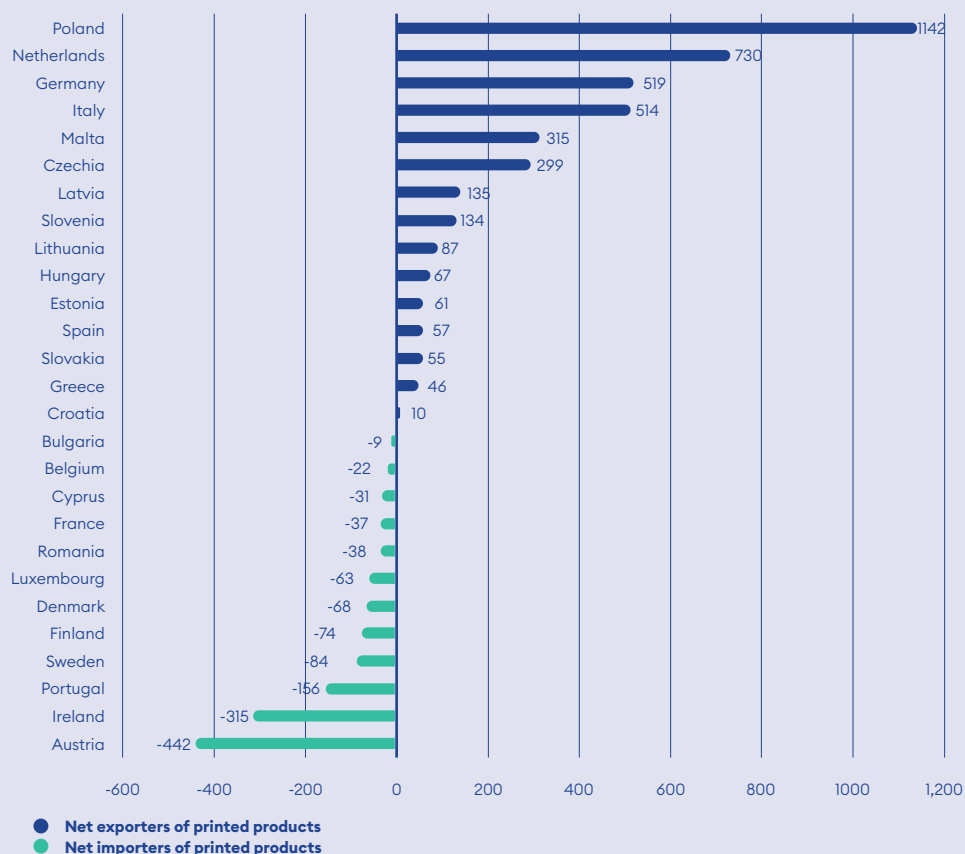
- **Polen:** +1,14 miljard euro
- **Nederland:** +0,73 miljard euro
- **Duitsland:** +0,51 miljard euro

België realiseerde volgens deze cijfers een **handelstekort van 22 miljoen euro**, terwijl in 2024 nog een handelsoverschot van 9,5 miljoen euro was gerealiseerd. België was dus in 2025 geen netto-exporteur meer, maar werd de tweede kleinste netto-importeur. (zie Grafiek 7)

De grootste netto-importeur was net als in 2024 Oostenrijk, met een tekort van -442 miljoen euro. Ook Ierland (-315 miljoen euro) en Portugal (-156 miljoen euro) behielden hun handelstekorten.

De EU sloot 2025 opnieuw af met een positieve handelsbalans voor gedrukte producten: er werd **voor 1,2 miljard meer geïmporteerd dan geëxporteerd**. Dit is evenwel een krimp ten aanzien van het handelsoverschot van 2024 (1,9 miljard euro), waarmee we weer op het niveau van 2023 komen.

De trend toont over de voorbije 10 jaar echter een afname van het handelsvoordeel ten belope van 34%.

Grafiek 7 Handelsbalans, gedrukte producten, intra en extra EU, 2025

Het volledige economisch rapport kan je terugvinden op onze website:

Bron van de cijfers: Eurostat (structural business statistics en PRODCOM-data), verwerkt door Intergraf in het Economic Report 2026.

LEGAL

PPWR: verduidelijkingen voor onze sector

De PPWR is reeds een kleine halve maand van toepassing. Europa stelde heel wat ondersteunende informatie en verduidelijkingen ter beschikking. Uit die uitgebreide informatie selecteerden we enkele topics die relevant zijn voor onze sector.

01 Bestaande voorraad

Wat met verpakkingen geproduceerd vóór 12 augustus 2026?

Verpakkingen die vóór 12 augustus 2026 zijn geproduceerd maar nog niet op de markt zijn gebracht, hoeven niet te worden vernietigd, aangepast of opnieuw geëtiketteerd. De verplichte unieke identificatie en de naam en het adres

van de fabrikant mogen via een begeleidend document worden meegedeeld.

Voor verpakkingen die na 12 augustus 2026 worden geproduceerd, mag zo'n begeleidend document alleen worden gebruikt als deze informatie niet rechtstreeks op de verpakking kan worden aangebracht. Verpakkingen die vóór 12 augustus 2026 al op de markt zijn gebracht, mogen op de markt blijven, ook als ze niet aan de PPWR voldoen.

02 Traceerbaarheid

Is de identificatie per individuele verpakking vereist?

Nee. De PPWR vereist dat verpakkingen uniek identificeerbaar zijn door middel van een nummer of equivalent maar dit betekent niet dat elke verpakking, elk verpakkingsonderdeel of elk afzonderlijk exemplaar individueel moet worden geïdentificeerd.

Partij- of batchnummers, typereferenties of vergelijkbare identificatiemiddelen kunnen volstaan, zolang daarmee de koppeling kan worden gemaakt met de relevante technische documentatie en conformiteitsverklaring.

Bij bijvoorbeeld een yoghurtverpakking met beker, deksel en etiket volstaat het dat de vereiste informatie op één onderdeel van de verkoopverpakking staat. Als de informatie door de grootte of aard van de verpakking niet rechtstreeks kan worden aangebracht, mag ze via een begeleidend document worden verstrekt.

03 Labels en etiketten

Welke labels en etiketten worden als verpakkingen onder de PPWR beschouwd?

Kleefetiketten die op een ander verpakkingsartikel bevestigd zijn en etiketten die rechtstreeks op een product worden gehangen of eraan bevestigd zijn, met inbegrip van stickers op fruit en groenten, zijn verpakkingen in het kader van de PPWR. Etiketten in de vorm van stickers die overeenkomstig Verordening (EU) 2020/740 op banden worden aangebracht en informatie bevatten over de brandstofefficiëntie en andere parameters, worden niet als verpakking beschouwd.

04 Enveloppen

Vallen enveloppen onder de PPWR?

Enveloppen met brieven, facturen, afschriften of correspondentie met een communicatieve functie worden niet als verpakking in de zin van de PPWR beschouwd, omdat ze niet gebruikt worden voor het omvatten, beschermen, hanteren of presenteren van producten. Lege enveloppen die verkocht worden aan consumenten voor privégebruik worden niet beschouwd als verpakking.

Als de enveloppen daarentegen een echt product bevatten, zoals een catalogus of een magazine, of het gaat om lege enveloppen bedoeld om als verpakking te gebruiken, dan kunnen ze wel als verpakking worden beschouwd en moet je de PPWR toepassen.

05 Intern transport

Wat met verpakkingen die worden gebruikt om producten tussen productielocaties van eenzelfde onderneming te vervoeren?

Verpakkingen die door dezelfde onderneming worden geproduceerd en intern worden gebruikt, zonder enige commerciële transactie, worden niet geacht op de markt te zijn gebracht en zijn niet aan de PPWR onderworpen. Wanneer echter een transportverpakking besteld wordt bij een externe leverancier en gebruikt wordt om onderdelen tussen bedrijfslocaties te vervoeren, valt die verpakking wél binnen het toepassingsgebied van de PPWR.

06 Handhaving

Handhaving: worden meteen sancties opgelegd vanaf 12 augustus?

De Europese Commissie benadrukt dat de handhaving de handel en toeleveringsketens niet onnodig mag verstoren. Niet-conformiteit zal niet automatisch leiden tot terugroepacties, marktverboden of het uit de handel nemen van producten. Markttoezichtautoriteiten moeten eerst inzetten op informatie en corrigerende maatregelen en marktdeelnemers een redelijke termijn geven om de niet-conformiteit te verhelpen.

➡ **Voor vragen:** contacteer jeroen.vaneetvelde@febelgra.be

LEGAL

Nieuwe websitepagina

bundelt alle info over PPWR en EUDR

We hebben een **nieuwe pagina** toegevoegd aan onze website. Je vindt ze als tabblad 'duurzaamheid' onder 'Diensten', na in te loggen op onze website www.febelgra.be.

Op deze pagina bundelen we alle relevante informatie, praktische hulpmiddelen en templates rond PPWR, EUDR, duurzaamheidsrapportering (CSRD & VSME) en ClimateCalc.

Zo kun je de nodige templates te allen tijde downloaden.

De pagina wordt de komende tijd geleidelijk verder aangevuld en uitgebouwd, zodat je er steeds meer actuele informatie en praktische ondersteuning onder het brede thema van duurzaamheid zal terugvinden.

➡ **Voor vragen:** contacteer jeroen.vaneetvelde@febelgra.be

ACTUA

Febelgra pleit voor verlenging van het belastingkrediet papieren publicaties

De federale regering beslist binnenkort over de toekomst van het belastingkrediet voor papieren publicaties. Wij pleiten voor een verlenging met minstens drie jaar, omdat de marktomstandigheden nog steeds ongewijzigd zijn.

Tijdelijke maatregel

Het belastingkrediet voor uitgevers van papieren publicaties loopt af op 31 december 2026. Deze tijdelijke overgangsmaatregel werd midden 2024 ingevoerd na de stopzetting van de persconcessie van bpost en compenseert een deel van de hogere distributiekosten via de belastingaangifte. Hoewel het systeem niet perfect was, bood het uitgevers wel een belangrijke tijdelijke ondersteuning. Vanaf 2027 dreigt die steun nu volledig en definitief weg te vallen.

Verlenging is noodzakelijk

Volgens ons is een verlenging nochtans noodzakelijk. De distributiemarkt is vandaag nog steeds onvoldoende concurrentieel ontwikkeld, de marktomstandigheden die aanleiding gaven tot het belastingkrediet zijn nauwelijks veranderd. Daarom pleiten wij voor een verlenging met minstens drie jaar, tot de markt aantoonbaar beter functioneert.

Een afschaffing van het belastingkrediet dreigt de

distributiekosten verder te verhogen, met lagere oplages of zelfs het verdwijnen van bepaalde papieren publicaties als mogelijk gevolg. Het belastingkrediet geldt niet alleen voor commerciële kranten en magazines, maar ook voor de publicaties en ledenbladen van tal van niet-commerciële organisaties, zoals lokale verenigingen, vakbonden, mutualiteiten, zorg- en onderwijsinstellingen, culturele organisaties en beroepsfederaties. De gevolgen raken dan ook niet alleen de uitgevers maar de volledige grafische waardeketen, waaronder ook de drukkerijen.

Naast het economische belang is er ook een belangrijke maatschappelijke dimensie. Papieren publicaties zorgen voor een brede toegang tot informatie, bereiken ook minder digitaal actieve burgers en versterken het verenigingsleven. Bovendien zou een verlenging getuigen van een consequent en betrouwbaar overheidsbeleid: tijdelijke overgangsmatregelen moeten immers behouden blijven zolang de oorspronkelijke doelstellingen nog steeds bestaan.

Initiatieven van Febelgra

Binnen de Bijzondere Commissie Papier van de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven werken wij mee aan dit dossier. De voorbije maanden vonden verschillende overlegmomenten plaats tussen de commissie en de federale kabinetten, waaraan ook wij actief deelnamen. Daarbij bleek er zeker bereidheid om naar de argumenten van de sector te luisteren. Daarnaast bezorgden wij onze position paper aan de kabinetten van de bevoegde ministers. Nu is het afwachten welke beslissing de federale regering neemt.

Gezien de moeilijke begrotingscontext is dat geen evidente oefening, maar wij hopen dat deze belangrijke overgangsmaatregel behouden blijft.

Lees hier onze position paper:

Voor vragen: contacteer jeroen.vaneetvelde@febelgra.be

SOCIAAL

Betaald educatief verlof / Vlaams opleidingsverlof

Wat zijn de rechten en plichten van je werknemer? Hoeveel bedraagt het begrensde loon waarop je werknemer recht heeft? En hoe dien je als werkgever een dossier in?

Alle antwoorden vind je in ons infoblad.

Scan de QR-code voor het volledige overzicht.

CREATIVE POWER

by antalis

De meest iconische merken en verfijnde assortimenten
creatief papier voor gedrukte communicatie,
luxe verpakkingen en publicaties.

Conqueror

OLIN

CURIOUS.

Keaykolour

Rives

DELOS

antalis.be

Bezoek onze website of neem contact op met onze papieradviseurs.
We helpen u graag verder!

@creativepower.byantalis

Belasting op ongeadresseerde reclame: brochure naar alle burgemeesters

Brede coalitie, met Febelgra aan boord, trekt de kaart voor de lokale handel.

In de First Impression van mei kaartten we het probleem van de belasting op ongeadresseerde reclame al aan.

Ondertussen heeft de Coalitie Winkels en Reclame, een brede coalitie van actoren uit de retail- en drukkerijsector waarin ook Febelgra actief betrokken is, een informatiebrochure gestuurd naar alle Belgische burgemeesters. Daarnaast trekt de coalitie met een aantal dossiers naar de Raad van State.

"Als door hoge taksen geen lokale folders meer gebust worden, dan zullen de internetaankopen in het buitenland nog toenemen, met als gevolg nog meer kartonnen dozen voor huis-aan-huisophaling." (UNIZO)

Naar alle burgemeesters

De brochure legt uit waarom de huidige belastingreglementen niet langer houdbaar zijn. Kern van het argument: het gelijkheidsbeginsel wordt geschonden. Enkel de lokale winkelier betaalt voor de vervuiling, terwijl buitenlandse e-commercespelers zoals Shein en Temu, die dagelijks met kartonnen dozen aan huis leveren, niets bijdragen. De coalitie roept de burgemeesters op tot constructief overleg en stelt twee opties voor: afschaffing van de belasting, of een uniform tarief conform Fost Plus.

De argumenten kort

- Enkel lokale winkeliers worden fiscaal belast, buitenlandse platformen niet
- Reclamefolders zijn goed voor amper 5% van het opgehaalde papier- en kartonvolume
- De belasting ligt gemiddeld 5 tot 7 keer, met uitschieters tot 60 keer, hoger dan het Fost Plus-tarief
- Digitale reclame heeft volgens een Duitse studie een tot 5 keer grotere ecologische voetafdruk dan papier
- Zonder lokale folders dreigen leegstand en verlies van koopkracht in de gemeente

Vraag de brochure op

Wil je de volledige argumentatie nalezen? Vraag de informatiebrochure gerust op via info@febelgra.be. Deze actie is opnieuw een concreet voorbeeld van hoe Febelgra, samen met partners uit de sector, blijft ijveren voor de belangen van drukkerijen en lokale handelaars.

INTERGRAF: de stem van de Europese grafische sector

Wie in Europa de belangen van de grafische sector verdedigt, komt al snel uit bij Intergraf. Vanuit Brussel volgt de organisatie de Europese wetgeving op de voet en zorgt ze ervoor dat de stem van de sector wordt gehoord. Secretary General Beatrice Klose zet zich daar al 25 jaar voor in.

Die vergelijking maakt meteen duidelijk welke rol de organisatie vervult. Vanuit Brussel vertegenwoordigt Intergraf de **grafische industrie bij de Europese Commissie**, het Europees Parlement en andere EU-instellingen. De organisatie brengt de standpunten van 22 nationale federaties samen en vertaalt die naar één gezamenlijke Europese stem.

"Je kunt Intergraf eigenlijk zien als de Europese tegenhanger van Febelgra."

Die rol gaat veel verder dan het opvolgen van Europese wetgeving. Intergraf probeert regelgeving al te beïnvloeden wanneer die nog in voorbereiding is. Dat gebeurt via overleg met de Europese Commissie, het opstellen van position papers en samenwerking met andere Europese brancheorganisaties. Door al in een vroeg stadium de mogelijke gevolgen voor drukkerijen aan te kaarten, wil Intergraf ervoor zorgen dat nieuwe regelgeving ook werkbaar blijft voor de sector.

Europese wetgeving met impact

De voorbije jaren stonden verschillende dossiers centraal. Een van de belangrijkste was de European Deforestation Regulation (EUDR). Dankzij intensief overleg tussen verschillende Europese sectororganisaties werden de meeste gedrukte producten uiteindelijk uit de regelgeving gehaald. Dat betekende voor veel drukkerijen een aanzienlijke

vermindering van de administratieve verplichtingen. Tegelijk wijst Klose erop dat hierdoor ook minder controles gelden voor bepaalde ingevoerde drukwerkproducten, wat de nodige aandacht blijft vragen.

Vandaag ligt de focus op de **Packaging and Packaging Waste Regulation** (PPWR). Die regelgeving raakt niet alleen verpakkingsdrukkerijen, maar alle bedrijven die verpakkingen gebruiken om producten te vervoeren of te verkopen. Daarnaast volgt Intergraf de ontwikkeling van het **Digital Product Passport** (DPP). Dat digitale productpaspoort moet meer inzicht geven in gebruikte materialen, recycleerbaarheid en de ecologische voetafdruk van producten. Hoewel de eerste toepassingen zich richten op sectoren zoals batterijen en textiel, verwacht Intergraf dat ook de grafische sector hier op termijn mee te maken krijgt.

Digitalisering vormt een tweede belangrijke uitdaging. Gedrukte handleidingen en promotiefolders maken steeds vaker plaats voor digitale alternatieven. Toch blijft print volgens Klose zijn meerwaarde bewijzen. Onderzoek toont aan dat gedrukte communicatie meer aandacht krijgt en een grotere impact heeft op het gedrag van consumenten dan louter digitale communicatie.

De kracht van samenwerking

Met slechts drie medewerkers kan Intergraf onmogelijk alle Europese dossiers alleen opvolgen. Daarom vormen de nationale federaties het kloppende hart van de organisatie. Via gespecialiseerde werkgroepen brengen zij praktijkervaring en technische expertise aan, waardoor Intergraf de impact van nieuwe wetgeving correct kan inschatten.

Ook **Febelgra** speelt daarin een actieve rol.

Belgische vertegenwoordigers nemen deel aan verschillende expertwerkgroepen en leveren waardevolle input voor de standpunten die Intergraf aan de Europese instellingen voorlegt.

"Wij brengen de Europese dossiers naar onze leden, zij brengen de praktijkervaring terug. Daardoor kunnen we de sector veel sterker vertegenwoordigen."

Daarnaast bouwt Intergraf actief bruggen met organisaties uit de papier-, verpakings-, uitgevers- en inktindustrie. Omdat Europese regelgeving steeds vaker de volledige waardeketen omvat, zorgen **gezamenlijke standpunten** ervoor dat de sector met één krachtige stem kan spreken.

Investeren in de toekomst

Naast belangenbehartiging investeert Intergraf ook in de toekomst van de sector. Met de campagne **PrintAhead** promoot de organisatie de meerwaarde van gedrukte communicatie. Daarnaast wil het door de EU gefinancierde project **Print Your Future** jongeren enthousiast maken voor een loopbaan in de grafische industrie. Via praktijkvoorbeelden en moderne communicatiemiddelen wil Intergraf aantonen dat de sector veel innovatiever en veelzijdiger is dan vaak wordt gedacht.

Van toeval naar passie

Soms begint een carrière met toeval. Voor **Beatrice Klose** groeide die toevallige stap naar Intergraf 25 jaar geleden uit tot een blijvende passie voor de grafische sector.

"Toen ik solliciteerde, dacht ik vooral aan boeken, kranten en tijdschriften. Pas later ontdekte ik hoe breed en innovatief deze sector werkelijk is."

Volgens Beatrice Klose is de grafische industrie de voorbije decennia **sterk geëvolueerd**. Drukkerijen zijn uitgegroeid tot innovatieve dienstverleners die veel verder gaan dan het produceren van drukwerk alleen. Ze denken mee met hun klanten, investeren in nieuwe technologieën en bieden steeds vaker totaaloplossingen aan.

Ook na 25 jaar blijft Brussel voor haar de ideale uitvalsbasis. De internationale omgeving, de nauwe samenwerking met Europese instellingen en het dagelijkse contact met organisaties uit verschillende sectoren maken het werk uitdagend en bijzonder boeiend.

Boodschap

Met de vele Europese uitdagingen die op de sector afkomen, blijft één boodschap overeind: alleen door **kennis en praktijkervaring te bundelen** kunnen de belangen van de grafische industrie ook op Europees niveau krachtig worden verdedigd. Precies daarin ligt de meerwaarde van de samenwerking tussen Intergraf en federaties zoals Febelgra.

Beatrice Klose
Secretary General

PrintAhead

Print Your Future

#PrintAhead

Vier jij binnenkort een jubileum of heb je nieuws dat je graag in de kijker zet?
Wij horen het graag via marketing@febelgra.be

LONEN EN INDEXEN

update cijfers

	Gezondheidsindex	Afgevlakte index
feb 26	101,84	99,14
mrt 26	101,63	99,38
apr 26	102,77	99,85
mei 26	102,69	100,19
jun 26	102,59	100,37
juli 26	103,24	100,77

Indexprognose

Arbeiders PC 130

Juli 2026: 2,06%

Bedienden PC 200

Januari 2026: 2,21%

Je kan de laatste actuele cijfers steeds raadplegen op onze website:

RSZ-percentages						
vanaf 01.07.2026	ARBEIDERS			BEDIENDEN		
	Bedrijf 1	Bedrijf 2	Bedrijf 3	Bedrijf 1	Bedrijf 2	Bedrijf 3
	<10 psl	10-19 psl	≥ 20 psl	<10 psl	10-19 psl	≥ 20 psl
Basisbijdragen	19,88	19,88	19,88	19,88	19,88	19,88
Overige bijdragen	11,26	12,95	13,00	5,69	7,38	7,43
Fondsen bestaanszekerheid	1,31	1,51	1,51	0,23	0,23	0,23
Totaal WG bijdragen	32,45	34,34	34,39	25,80	27,49	27,54

De eenmalige betaling voor jaarlijkse vakantie is niet opgenomen in deze tabel.

Sociale loonlast arbeiders (PC130)						
vanaf 01.07.2026	1 PLOEG		2 PLOEGEN		3 PLOEGEN	
	coëfficiënt	percentage	coëfficiënt	percentage	coëfficiënt	percentage
Tijdslast 1	1,2103	21,03%	1,3032	30,32%	1,5130	51,30%
Tijdslast 2 zonder sociale lasten	0,0288	2,88%	0,0298	2,98%	0,0298	2,98%
Sociale lasten	1,5295	52,95%	1,5295	52,95%	1,5295	52,95%
Totale sociale loonlast	1,8800	88,00%	2,0231	102,31%	2,3439	134,39%

Berekeningen op basis van een bedrijf met ≥ 20 personeelsleden en loonklasse XIV.

Er werd rekening gehouden met de niet doorstorting van de voorheffing van 22,80% bij ploegenarbeid.

Sociale loonlast bedienden (PC200)		
vanaf 01.01.2026	coëfficiënt	percentage
Tijdslast 1	1,2703	27,03%
Tijdslast 2 zonder sociale lasten	0,0906	9,06%
Sociale lasten	1,3123	31,23%
Totale sociale loonlast	1,7572	75,72%

Er werd geen rekening gehouden met de structurele lastenvermindering, de ecocheque van €250 (voltijdse bediende) en de premie van €250 (invoege vanaf 2016).

Loonindex*		
Jaar	Datum	Index
	01.07.2026	223,36
2026	01.01.2026	218,92
2025	01.07.2025	216,88
	01.01.2025	213,74
2024	01.04.2024	208,47
	01.01.2024	204,43
2023	01.02.2023	202,89
2022	01.12.2022	198,96
	01.10.2022	195,10
	01.08.2022	191,33

*Evolutie van uurloonkost op basis van uurloonkost in januari 1993
(€ 18,8878 en loonindex 100). De berekening is gebaseerd op loonklasse 14.

Papierindexen					
Datum	Offset houtvrij	Maco houtvrij	Maco houthoudend	Maco hh LWC offset 60g	Maco hh SC offset 56g (A)
31.07.2026	321,83	324,31	368,26	363,37	373,15
30.06.2026	325,28	329,55	366,90	363,37	370,43
31.05.2026	325,28	329,55	366,90	363,37	370,43
30.04.2026	322,69	323,43	366,90	363,37	370,43
31.03.2026	312,34	312,07	356,27	348,93	363,62
28.02.2026	312,34	312,07	356,27	348,93	363,62
31.01.2026	312,34	312,07	356,27	348,93	363,62
31.12.2025	316,65	313,82	359,68	348,93	370,43
30.11.2025	318,38	316,44	359,68	348,93	370,43
31.10.2025	320,11	320,81	359,68	348,93	370,43
30.09.2025	325,29	326,93	360,91	350,04	371,79
31.08.2025	333,92	334,80	360,91	350,04	371,79
31.07.2025	335,65	337,42	360,91	350,04	371,79
30.06.2025	342,55	343,54	364,62	353,37	375,88
31.05.2025	350,32	354,90	364,62	353,37	375,88
30.04.2025	350,32	354,90	364,62	353,37	375,88

De papierindexen geven de evolutie weer van de aankoopkosten van papier, één van de voornaamste grondstoffen in de grafische nijverheid. Er worden indexen berekend voor het offset houtvrij papier, het MACO houtvrij papier en het MACO houthoudend papier. Referentiepunt zijn de aankoopkosten op 01.01.1973. De indexen van de papierprijzen worden op die datum gelijkgesteld aan 100.

De meeste recente cijfers vind je op onze website www.febelgra.be onder 'Diensten / Commercieel / GIL-etiket'. De auteurs, de redactie en de uitgever streven naar betrouwbaarheid van de gepubliceerde informatie waarvoor ze echter niet aansprakelijk kunnen worden gesteld.

TEAM

Even voorstellen:

Lynn Vermassen

Sinds 22 juli versterk ik het Febelgra-team als **Marketing, Communication & Event Manager**. Na een aantal jaar in de agencywereld was ik toe aan een nieuwe uitdaging, en die vond ik hier. Ik neem een stevige dosis ervaring mee, samen met frisse ideeën en een praktische aanpak. Bij Febelgra sta ik in voor onze verschillende communicatiekanalen: de website, de nieuwsbrieven, onze social media en dit magazine, First Impression, waaronder deze editie.

Daarnaast krijg ik ook een mooie rol in het organiseren van onze events, waar we jullie graag samenbrengen. Ik heb ontzettend veel zin om me voor onze federatie in te zetten en de boeiende verhalen uit de sector de aandacht te geven die ze verdienen.

Buiten het werk sta ik graag achter het kookfornuis of trek ik erop uit om nieuwe restaurants te ontdekken. Om dat in balans te houden, trek ik regelmatig mijn loopschoenen aan voor een nieuwe sportieve uitdaging. Ik kijk er naar uit om jullie te leren kennen!

En omdat ik hier niet alleen sta, maak ik van de gelegenheid meteen gebruik om ook de rest van het Febelgra-team even in de kijker te zetten:

Erik Van Laer
General Manager
a.i.

houdt het kompas van
Febelgra recht

Marisa Bortolin
Management
Assistant & Benefits
Administration

houdt de touwtjes en
de agenda's in handen

**Jeroen
Van Eetvelde**
Legal & General
Counsel

zorgt dat alles juridisch
waterdicht zit

Annemie Peeters
Accountancy &
Administration

zorgt dat de cijfers
altijd kloppen

Kelly Ciancimino
HR Business Partner

het aanspreekpunt voor alles
wat met mensen te maken heeft

Anna Skrinnikova
Digital Marketing &
Graphic Design

geeft Febelgra online en
op papier haar look

SNELNIEUWS

2D-codes: nieuwe uitdaging voor verpakkingdrukken

Retailers stappen vaker over van klassieke barcodes naar QR- en DataMatrix-codes powered by GS1.

Voor converters betekent dat een nieuwe verantwoordelijkheid: geprinte codes moeten correct geplaatst zijn, maar vooral altijd scanbaar zijn aan de kassa, in de keten en door consumenten.

Volgens Toby Hayhurst van Domino Printing Sciences begint dat bij de juiste printtechnologie, verificatieapparatuur en workflow. Statische codes kunnen in het artwork worden verwerkt, terwijl

variabele of gesimaliseerde codes een digitale workflow met variabele data vragen. Soms zijn ook koppelingen met databases of digitale productpaspoorten nodig.

Ook de printkwaliteit is cruciaal. Contrast, ondergrond, inktbinding en resolutie bepalen of een code betrouwbaar gelezen wordt. Door tijdig te investeren in kennis, technologie en duidelijke afspraken met merken, positioneren converters zich als sterke partner in de overstap naar GS1-conforme 2D-codes.

Bron: Domino Printing Sciences

Een nieuwe CEO voor Miller Graphics Group

Philippe Bataillie, huidig president van Miller Graphics Group, gaat volgend jaar met welverdiend pensioen. Vanaf 18 augustus 2026 neemt Christian Schøyen de rol van Group President & CEO op zich. Met meer dan 25 jaar leiderschapservaring zal hij de groei en marktpositie van de Europese verpakkingsspecialist verder versterken.

Bron: Miller TEAM

Cybersecurity in drukkerijen

Klaar voor een zorgeloze najaarsdrukte? Dankzij slimme bestelplatforms, cloudoplossingen en gekoppelde machines draait je drukkerij op volle toeren. Met een snelle, slimme cybersecurity-check houd je de productie stabiel en haal je probleemloos alle deadlines.

Bron: drupa

Duurzaamheid blijft centraal

Vanaf **12 augustus 2026** gelden de nieuwe Europese regels rond verpakking en verpakkingsafval. Voor drukkerijen blijft het belangrijk om PPWR, EUDR, recyclage en ecodesign nu al op te volgen. Blijf op de hoogte via onze website en nieuwsbrief.

Bron: Europese Commissie / Intergraf

Het Plantin Instituut voor Typografie viert zijn 75-jarig bestaan.

Opgericht in 1951 om de kwaliteit van de Belgische typografie te bevorderen, viert het Instituut Plantin dit jaar 75 jaar passie, kennisoverdracht en innovatie. Het instituut is uitgegroeid tot een internationale referentie op het gebied van typografie, boekvormgeving en lettertypeontwerp, en blijft de typografische vakkennis levend houden terwijl het nieuwe generaties professionals inspireert.

Bron: Museum Plantin-Moretus

ACTIVITEITEN

Eventkalender

Do 24 sep.

📍 De Vleeshalle (Mechelen)

Inschrijvingen

Do 22 okt.

📍 TBC

Do 19 nov.

📍 TBC

30.10 - 04.11

📍 Kortrijk Xpo

10.11 - 15.11

📍 Antwerp Expo

Empack
Gent 2026

22 & 23 september

📍 Flanders Expo

Vakbeurs voor
innovatieve en duurzame
verpakkingsoplossingen.

SIGN2COM
2026

4 tot 6 oktober

📍 Kortrijk Xpo

Vakbeurs voor print,
signage, visuele
communicatie en
media.

Print & Sign
Awards 2026

10 november

📍 Toyota World

Sign Benelux Awards
PRINTmatters Awards
Fespa Nederland Innovatie
Award

FESPA Global
Print Expo
2027

6 tot 9 april 2027

📍 Messe München
(Duitsland)

Vakbeurs voor
zeefdruk, digitaal
print, grootformaat en
textieldruk.

VIGC Ontdek hoe je met de juiste aanpak inspeelt op energieprijzen, regelgeving en klantverwachtingen, en hoe VIGC je helpt om duurzaamheid om te zetten in een echte troef voor jouw bedrijf.

Masterclass 'Toekomstgericht en duurzaam ondernemen'

1 oktober

📍 Toyo Ink Europe (Niel)

Ontdek tijdens deze praktijkgerichte masterclass in één dag wat er vandaag en morgen speelt in de grafische sector.

Lerend netwerk 'Klimaat en energie'

8 oktober

📍 Orakel Group (Retie)

17 november

📍 Group Joos (Turnhout)

Ga verder dan inspiratie alleen en ga actief aan de slag met de energie- en klimaatuitdagingen van jouw bedrijf.

PAPYRUS
SMARTER WAYS FOR
BETTER DAYS

MultiArt® Volume!

Het nieuwe opdikkend mat gestreken papier met premium eigenschappen.

Bereid je voor om MultiArt® Volume te ontdekken – het nieuwe opdikkend, mat gestreken papier uit onze Multi™-familie van hoogwaardige papieren.

Dit papier blinkt uit in **volume, natuurgetrouwe beeldweergave en uitstekende leesbaarheid.**

MultiArt® Volume is vervaardigd uit zorgvuldig geselecteerde grondstoffen en prikkelt de zintuigen met zijn rijke tactiele gevoel, uitstekende opaciteit en hoge witheid.

Het is hét kwaliteitspapier bij uitstek in 80–300 g/m² voor veeleisende drukopdrachten.

Toepassingen:

- Lees- en tafelboeken die levensechte beelden en duidelijke tekst vereisen; zoals boeken over voeding, kunst, natuur en landschap, architectuur, mode en design
- Brochures en folders
- Notitieboeken en kalenders
- Direct mailings en uitnodigingen
- Kaarten en omslagen

Eigenschappen:

- Hoge opdikking
- Mat oppervlak
- Superieure druk kwaliteit
- Uitstekende beeldweergave
- Goede leesbaarheid
- Glad drukoppervlak ondanks de dikte
- Superieure opaciteit, helderheid en witheid
- Snelle inktabsorptie voor optimale droogtijd

First Impression werd gedrukt op **MultiArt Volume 115 g/m²** (binnenwerk) en **MultiArt Volume 170 g/m²** (cover).

Partners in Creativity

 EASYPAY GROUP
INNOVATION IN HR

 HEIDELBERG

antalisTM

Canon

 DATALINE

 IGEPA

 Lab9 PRO

 Monizze

 **oud papier
JOZEF MICHEL**

PAPYRUS

SARPI **VEOLIA**

 SELECT | **b3ople**

VINK
plastic solutions and more

 WINTER & COMPANY
Creative Coverings
since 1892

VBO FEB
Verbond van Belgische Ondernemingen
Fédération des Entreprises de Belgique

 FESPA
profit for purpose